

Віра Микитівна Гаврилів – один із безвісних літературі, але відомих в освітянських колах українських поетів. Писала чимало, розсилала знайомим – а що викладала українську мову й літературу, то вірші Віри Гаврилів (Столярчук) осідали в колег по школі. Друкувалась в освітянській пресі УРСР.

Як і уся молодь села Боратин (Боратне) Торчинського району Волинської області бігла 7 кілометрів до Торчина в 1939 році, щоб привітати воїнів Українського фронту під командуванням Тимошенка з визволенням Волині від польської окупації. Було тоді Вірі 13 років.

В 1941 році прийшли німці. Ще сім'я Столярчуків не погоріла – так втікали на танках і конях, осідланих подушками замість сидел, червоноармійці.

Окупація. Рідня десь воює, десь гине. В червоній партизанці не було нікого – та і її не було.

1943 рік: Віра Столярчук – секретар сільради. Нема нічого – мило варить тато. А в 1939 р. Віра Столярчук була продавцем сільського кооперативу, поки все з «космічною швидкістю» не розкупили червоноармійці...

І Віра Столярчук, після курсів в Рівному, вступає в Львівський медінститут, але не витримує моргу – і переводиться в Львівський університет, на українську філологію. «Про комсомол маю власну думку» – так сказала у відповідь на агітування до комсомолу. В партії не була, хоч пропонували.

А життя йде далі. В 1995 році Віра Гаврилів померла.

Царство їй небесне!

Михайло Ярмола.

Як те сонце з неба сяє
Землю ogrіває...
Так сія “Кобзаря” Тараса –
Вічна слава наша.

Я вчитуюсь в рядки безсмертні “Кобзаря” –
І завжди щось нове знаходжу.
У тих рядках я бачу океани і моря
Любові до людей й слова пророчі.

Знаходжу в них огненні слова,
Що спопеляють (розпикають) кривду і безчестя.

А скривджені сирітка чи вдова
Звеличені над світом виступають.

Рядки безсмертні “Кобзаря”
Навчають справедливо жити,
Ненавидіти ворогів,
А рідну Україну у всяк час любити.

Вчитель – мислитель
Розум шлекає.
Віру вселяє
В серце дитини.

Мов ті зернини
Зріють – проростають,
До сонця змагають...
В добру пору,
В вись неозору.

Моя матуся
мене навчала,
Як вміла, як знала:
Щоб працю любила,
Щоб хліб цінувала
“Крихточку до крихточки збери, бо хтось голодний”

Чую голос матері: “Бережи хліб – бо без хліба не буде буття, не буде життя. Не можуть жити люди, які не шанують праці, не шанують хліба,

не шанують життя”.

Сину, мамі поспішай лист написати.

Сину, поспішай мамі

щось миле сказати.

Бо літа насягають,

Силу виливають,

Життя забирають.

Схочеш сказати – пізно.

Схочеш написати – не прочитати,

Не почує мама, не побачить,

Заніміє навіки.

А в серці твоєму

Печаль: слова недоказані,

Листи недописані.

Лист

Жде матусенька листа

Від свого сінка.

Виглядає поштаря –

Хоч пізня пора.

Не одна ріка...

Широкі поля,

Далекі моря

Віддаляють від сінка.

Полетіла б, щоб змогла –

Та неміч яка...

Мороз і сніг навкруги.

А поштар головою похитав,

І ось так сказав:

“Не журись, матусю,

Ще кріпись – що часом

Син про маму пам’ятає.

Пише, не забуває”.

Лист прийшов від сина,

та прочитати не сила:

Бо спалили маму сни —
Не діждала й весни.

І вознесеться гора Зажури
(мікропоема)

Народе України,
Єдиний будь в ділах,
Єдиний будь в думках —
І в пам'яті єдиний!

Мільйони людей,
Мільйони смертей,
Мільйони жінок і дітей,
Мільйони старих,
Мільйони малих...
Мільйони завзятих селян
В пекельнім змаганні-борні
Упали в нестямі — лягли
Від смерті голодної в ями.

Усім нам: і мені, і тобі
Ніколи не можна забуть
Голодної — бо смерть убитих,
Змордованих, збожеволілих!..
Чи є страшніша в світі смерть?

Нема, нема, нема!
...А за кордон везуть вагони
Добірного зерна.

Це найстрашніша смерть.
Нема страшнішої від неї!

Попухли ноги,
Попухли руки.
Збожеволіли очі.
Скигління безконечні
Всі дні і ночі:
“Дай хліба, хліба, хліба!”
“Я хочу їсти, їсти, їсти!”

А мама не має
Ні борошна, ні молока,

Нема і картоплини...

Нічого нема –

Все вивезли з України.

А за кордон везуть вагони

Добірного зерна.

Все знищили, все забрали –

Бо “нагорі” так приказали.

Бо треба смерті хліборобам,

Бо треба знищити цих працелюбів,

Цих працьовитих українців...

Що приросли до матері-землі,

Що без землі і жити не уміють.

Що споконвіку орять, косять, сіють.

Забрали все: діток не пожаліли.

“Я хочу їсти, мамо...”

А мама не чує –

Навіки заснула.

Про все забула.

Вже не годує

Опухлих дітей своїх.

А он пасуться діти –

І гинуть від трави...

А мати божевільна

Їх розбудити хоче,

Та не може.

О Боже, Боже, Боже!

Чи є страшніша смерть на світі?

Нема, нема, нема!

Пливають у світ вагони

Добірного зерна!

Від божевілля голоду

І людодіди появились

На цій багатій

вславленій землі...

Який бо жах!

Хто ж відповідь

За злочини, нечувані у світі?

Хто?

Коля?
Народе мій, Гора Зажури
Хай підніметься в височінь
На всі віки, на всі світи!
Нехай розкинеться і в широчінь,
Щоб всі народи світу знали
Про штучний голод в Україні.
І щоб нащадкам розказали
Про жах двадцятого століття.
(Голодною смертю в 1929-1933рр. Загинуло понад 10 мільйонів селян
працелюбів-одноосібників)

Це “той, що греблі рве”

З'явився поблизу усипальниці Тарас.
І розриває кручі, зносить береги,
Красу Дніпра руйнує вперто, без ваги, –
Дивитися на це яке — бо горе наше.
Промзона
Святиню нашу розмиває.
Й віхто не знає,
Як відігнать осатанілий дух.
Несамовитий рев доноситься до вух,
Спотворює усе навколо й всюди.
Спиніть потвору, люди!
Нахабних промисловців проженіть.
Не помагає просьба –
Тоді громадська грозьба!
І все ж робота каверзна іде.
Уже й труба підводиться угору!
Людці ганьби із промвузла
Своє-бо знають: будують впору.
Це в них сидить нечиста сила зла!
Кого ж боятись буде “той, що греблі рве?”
Що рве і нищить,
Спотворює усе і всюди?
Не помагає просьба,

Ані громадська грозьба.

Шевченко теж не може допомгти.

Стоїть задуманий,

Сердитий та рішучий.

Дивлюсь на нього,

Очей не зводжу:

І диво дивне бачу я ...

Заворушивсь Тарас,

Заметушивсь ...

Ось ноги відірвав

від брил камінних.

Й пішов Тарас з гори на гору

Сердитий, та рішучий.

Прямує він до тих глухих

промбудівців.

Спинився біля них та прогримів:

“Не смійте руйнувати Україну!”

“Ще мало вам Чорнобиля

та вид отруєння Дніпра?”

Людці із жалем впали на коліна

Й розтанули в пітьмі.

А “Той, що греблю рве” брудною піною

На каменях розтанув.

На пам'ятник я глянула –

І бачу: Тарас стоїть

І переможно оглядає світ.

“Союз українок”

Єднаймоь, жінки-українки!

Для спільної справи єднаймоь!

Пліч-о-пліч з мужчинами станьмо

В борні за осяєні дні,

Щоб згинули ночі-сутінки.

За волю України таку дорогу,

Що боєм вживається в серці, –

Єднаймо жінки-українки!
Хай згинуть ті ночі – сутінки!
Забудьмо про розбрат в годину лиху.

Не даймо ж зігнутись в колінах.
Шануймо свою Україну,
Не вірмо ворожим наклепам,
Борімо ж за чистеє небо!
За щастя змагатися треба!

Чому у вас глибокі зморшки під очима

“Чому у вас глибокі зморшки під очима?” –

Онук пита бабусю турботливо.

“Тому коханий, рідний мій хлопчино,

Що не одну зазнала я життєву зливу.

Гірка неволя України

Туманом заслоняла очі,

Весь край — тяжка, страшна руїна,

В тривозі ми жили всі дні і ночі.

Тому такі глибокі зморшки під очима,

Що тяжко прожиті роки

Зорали борозни глибокі.

Прийдеться з ними й умирати.

Та це нічого, бо на світі будеш ти.

Посадиш сад життя багатий,

Про рідну землю будеш дбати.

Радітиме Україна-мати.

Хто ж, як не ви?

Письменники й поети,

Мислителі славетні,

Сини нездоленого краю

На повний зріст устаньте

На захист мови і звичаю

Народу страдника свого,

Щоб від загину врятувать його.

Хто ж, як не Ви?
Хортицею буде рятувати
від злочинів місцевих можновладців?

Хто ж, як не Ви?
Розкриє правду про Чорнобиль,
Розбудить сонних та байдужих?
Знесилених, що терплять біль
Душевної й фізичної недуги?

Хто ж, як не Ви?
Зуміє захистити Україну
Від чорної навали Міненерго,
Що творить із краси руїну
І нищить все: поля, річки й ліси.

Хто ж, як не Ви?
В тяжкій, лихій годині
Від знищення обереже
Народній святині?

Це тільки Ви, це тільки Ви,
Письменники й поети України.

Сахарову

Іще одна порвалася струна.
Іще одна скотилася зоря.
Лишився слід на небозводі,
Й глибокий слід в серцях народів.
Умер борець – сердечна втрата.
Умер, та перейшов в безсмертя.
Для людства світу є порада:
Як Сахаров, боротись вперто.

(Сахаров Андрій Дмитрович, академік АН ССРСР, дисидент, народний депутат ССРСР, в період з'їзду народних депутатів ССРСР намагався, окрім широкої демократизації суспільства та ліквідації влади КПСС, добитися ліквідування Республік з заміною їх на приблизно 100 губерній центральномосковського підпорядкування – тобто відродити структуру Російської імперії з її масштабним русифікуванням. + М. Ярмола)

Рідна мова

Рідна мова – вічний скарб народу.

Бережи її.

Рідна мова – це душа народу.

Відчувай її.

Мов гірську джерельну воду

Пий її щодня.

Свіжі сили й насолоду

Дасть тобі вона.

Мова – звуки рідної землі

Звуки рідної землі

Линуть звідусіль.

Не ховайся у в імлі –

У них щастя й біль.

Серцем відчувай

Шум борів-лісів,

Шепіт трав-полів

В мові пізнавай.

І пташине щебетання,

І струмків води журчання...

Рідні звуки України

В мову линуць без упину.

Розквітай, чудова мова,

Серед братніх мов.

Чисте будь. вкраїнське слово,

Серед всіх слов'янських мов.

Спогади вчительки-пенсіонерки

Діток розумні оченята

Як часто в сні вважаються мені.

І знов душа моя багата,

Коли турботи згадую шкільні.

У клас іду – хвилююсь, поспішаю
До учнів, як щодня заходжу знов.
Учнівські очі вічно пам'ятаю,
Оту приязнь, довір'я і любов.

Хортиця
(Нашу святиню треба зберегти)

Послухайте, як Хортиця благас,
Недолею розбиті й часом
До нас старечі руки простягає.
Торосить нас. Нащадків запорізьких:
Козацьку славу вберегти
Прадавню і живу, і вічну,
Щоб і в майбутнє пронести –
Козацьку велич в світі рознести.

Послухайте, як Хортиця ридає,
Бо виходу від знищення не знає.
Бульдозери знесли будинок кошового,
То й Хортиці хіба не поминути того?
Усе змішалось із болотом
Оці всевладії манкурти...
Що їм ці памятки, душі живої нурти,
Що їм земля, полита кров'ю й потом?

Про вишивки
(містерія)

Дівчатка звертаються до бабусі — майстрині вишивок:
Скажіть нам, бабусю,
Як вміти, як знати,
Як нам український
Рушник вишивати?
Щоб нитка до нитки
Вшивалась зірчато,
Щоб хрестик-доріжка

Лягали до ладу.
Веселі листочки
Горнулись в рядочки,
До квітки-троянди
Сплітались в віночки.
Щоб край наш багатий
Пізнати з узорів,
Щоб квіти, як зорі
Сіяли в хаті.

Скажіть нам бабусю,
Чому вишивають
Узори із ниток
Червоних і чорних,
Зелених та синіх?
Для чого ті чорні?
Вони сумовиті,
Вони жалобливі...
А ясні кольори
Веселі та милі.

Бабуся сказала:
Дівчаточка рідні!
Кольори ці гідні,
У ясных кольорах
Є радощів море.
У темних кольорах –
Зажура та горе.

Життя так проходить:
То щастя засяє,
Та горенько вродить...
І так все минає.
На цих рушниках
Відбитки в роках
Століть досягають –
Минуле вітають

Від роду до роду.
Як чистую воду
Узори шанують -
Красу України:

Бентежну і вічну,
Як сонце, як море.

У кожному куточку
На нашій Україні
Рушник і сорочку
Освятчують нині!

I хлопчик:

Навчіте, бабусю,
Мене вишивати!
Щоб вийшло гарненько,
Щоб втішилась ненька!

II хлопчик:

Люблю вишивати,
Красу величати, –
Бо варта уваги,
Бо варта наснаги.
Все вміти робити,
Як предки уміли,
Усім нам належить –
Бо ми їх нащадки.

Козацтво уміло робити,
І від зайдів проклятих
Свій край боронити!

Разом хлопчики:

Зі спадку візьмемо
Козацькі звичаї,
Козацькі уміння –
Це ж наше коріння.

Мені здається, що ще вчора
До хати рідної верталась я.
Нераз вночі,
Коли село повила змора
Полями йшла,
Де виласть стежечка моя.

Де вилась стежечка моя...
І хата ось – причілке вікно,
В якому ледь-ледь лампа мерехтить.
А в тому морозі сіріє волокно –
Над прядкою матусенька сидить.

І тато мій схилився над шнурком...
Зіскує його з восьми пасем.
Стою в задумі під вікном –
Хвилююсь, тішусь і журюсь,
Що старість цілко охопила їх крилом,
Що неміч гне їх вниз...
(Про їхню смерть подумати боюсь)
Легенько стукаю в вікно,
І мама вже побігла до дверей.
Бо знає: це ж бо хтось з дітей.

В очах маленької дитини
Я бачу рідну Україну:
Її лани, її ліси
І синю даль її краси.
В очах маленької дитини
Я бачу ніжний цвіт калини,
Майбутність нашого народу,
Весняне щастя і свободу.

В очах маленької дитини
Я бачу відданість родині.
Порив до знань, далеку мрію
І тиху ясну неділю.

Вишитий портрет
У мене на стіні...
Це вишитий поет –
Що наяву і в сні.

Петрик
вулик доглядає.
Любить Петрик принципово
Дідусеві помагати.
Вулик чистить,
Воду носить
Повний кухлик.

 Бо рослини
 Відчувають,
 Ласку з ними
 Добре знають.

Абрикоси
Цвітом сяють,
Віти – коси
Нагивають.

 Бджілки роєм
 Налітають
 Цвіт цілують
 Мед збирають

Петрик в кухлик
Наливає,
Чистить вулик,
Ще й співає.

З М І С Т

Як те сонце з неба сяє	4
Вчитель – мислитель	4
Моя матуся	4
Сину, мамі поспішай лист написати	5
Лист	5
І вознесеться гора Зажури (мікропоема)	6
Це «той, що греблі рве»	8
«Союз українок»	9
Чому у вас глибокі зморшки під очима	10
Хто ж, як не ви?	10
Сахарову	11
Рідна мова	12
Мова – звуки рідної землі	12
Спогади вчительки-пенсіонерки	12
Хортиця (Нашу святиню треба знати)	13
Про вишивки (містерія)	13
Мені здається, що ще вчора	15
В очах маленької дитини	16
Вишитий портрет	16
Петрик	17

Підписано до друку 20.06.2011
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк.
Гарнітура Times.
Фіз. друк. арк. 1 Умов. друк. арк. 0,93

Видавець:
Приватний підприємець Сорока Тарас Богданович
79026, м. Львів, вул. Володимира Великого, 2
Свідоцтво державного реєстру: серія ЛВ №17
soroka@soroka.lviv.ua

Надруковано
ФОП Сорока С. В.
www.soroka.lviv.ua